

การบูรณาการมาตรฐานการรายงานทางการเงินเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน IFRS S1 และ IFRS S2 และกรอบการตั้งเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศตามหลักวิทยาศาสตร์ (Science Based Targets initiative: SBTi) ในภาคธุรกิจประกันภัยไทย

ดร. ลภินี โกศลบุญ^{1*} ธานี ทรงธนเจริญกิจ²

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Email: lapinee@tbs.tu.ac.th

และ * ผู้ประพันธ์บรรณกิจ

²ผู้อำนวยการฝ่ายการเงิน บริษัท เอไอเอ จำกัด

Email: Thani.Songthanacharoenkit@aia.com

วันที่ได้รับบทความ: 1 ธันวาคม 2568 | วันที่แก้ไขบทความ: 23 ธันวาคม 2568 | วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 25 ธันวาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาการเตรียมความพร้อมของภาคธุรกิจประกันภัยไทยในการรองรับการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน IFRS S1 และ IFRS S2 ไปใช้ โดยนำกรอบการตั้งเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศตามหลักวิทยาศาสตร์ (Science Based Targets initiative: SBTi) มาใช้เป็นกรอบอ้างอิงเชิงปฏิบัติ (practical reference framework) เพื่ออธิบายแนวทางการเชื่อมโยงข้อกำหนดของมาตรฐานไปสู่การดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูลในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะในส่วนของ Metrics & Targets และการเปิดเผยข้อมูลเชิงคาดการณ์ล่วงหน้า (forward-looking disclosures) ตาม IFRS S2 บทความวิเคราะห์โครงสร้างและสาระสำคัญของ IFRS S1 และ IFRS S2 ควบคู่กับการอภิปรายบทบาทของ SBTi ในฐานะแนวทางที่ช่วยสนับสนุนการจัดทำเป้าหมาย การวัดผลและการรายงานข้อมูลด้านสภาพภูมิอากาศให้สอดคล้องกับหลักการของมาตรฐานสากล โดยการวิเคราะห์อาศัยกรอบทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย ทฤษฎีความชอบธรรม และทฤษฎีเชิงสถาบัน เพื่ออธิบายแรงกดดันเชิงสถาบันและความคาดหวังของผู้ลงทุนที่ผลักดันให้องค์กรธุรกิจต้องยกระดับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการใช้ SBTi เป็นกรอบอ้างอิงเชิงปฏิบัติสามารถช่วยเชื่อมโยงข้อกำหนดเชิงนโยบายของ IFRS S1 และ IFRS S2 เข้ากับกระบวนการดำเนินงานและข้อมูลเชิงปริมาณที่ตรวจสอบได้จริง บทความสรุปว่าการประยุกต์ใช้กรอบอ้างอิงดังกล่าวมีศักยภาพในการเสริมสร้างความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือและความสามารถในการเปรียบเทียบของการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนในธุรกิจประกันภัยไทย พร้อมทั้งเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนการปรับตัวในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่มาตรฐานสากล

คำสำคัญ: IFRS, FRS S1, IFRS S2, SBTi, การเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน, ความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศ, ธุรกิจประกันภัย

Integrating IFRS S1 and IFRS S2 Sustainability Disclosure Standards with the Science Based Targets Initiative (SBTi): Implications for the Thailand's Insurance Industry

Lapinee Kosonboon¹ Thani Songthanacharoenkit²

¹PhD, CPA, Assistant Professor, Department of Accounting
Faculty of Commerce and Accountancy, Thammasat University

Email: lapinee@tbs.tu.ac.th

²CPA, Financial Controller, AIA Co. Limited

Email: Thani.Songthanacharoenkit@aia.com

Received: December 1, 2025 | Revised: December 23, 2025 | Accepted: December 25, 2025

Abstract

This article examines the readiness of Thailand's insurance sector to adopt the sustainability-related financial disclosure standards, IFRS S1 and IFRS S2. It employs the Science Based Targets initiative (SBTi) as a practical reference framework to illustrate how the requirements of these standards can be linked to operational practices and sustainability disclosures in practice, particularly with respect to the Metrics & Targets and forward-looking disclosure requirements under IFRS S2. The study analyzes the structure and key substantive elements of IFRS S1 and IFRS S2 and examines the role of SBTi in supporting climate target setting, measurement, and reporting in alignment with internationally recognized sustainability principles. The analysis draws on Stakeholder Theory, Legitimacy Theory, and Institutional Theory to explain the institutional pressures and investor expectations that motivate organizations to enhance the quality of sustainability disclosures. The findings indicate that the use of SBTi helps connect the policy-oriented requirements of IFRS S1 and IFRS S2 with organizational processes and verifiable quantitative information. The article concludes that this approach has the potential to strengthen the transparency, credibility, and comparability of sustainability disclosures in Thailand's insurance sector and proposes policy-oriented recommendations to support organizational adaptation during the transition toward globally aligned sustainability standards.

Keywords: IFRS S1, IFRS S2, SBTi, Sustainability disclosure, Climate-related disclosure, Insurance sector

1. บทนำ

ความเสี่ยงด้านภูมิอากาศได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่กระทบต่อเสถียรภาพของอุตสาหกรรมประกันภัยทั่วโลก และยังมีนัยสำคัญต่อธุรกิจประกันภัยไทยซึ่งทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงและลงทุนระยะยาว จึงต้องเผชิญผลกระทบทั้งจากความเสียหายทางกายภาพ ความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนผ่าน ความผันผวนของตลาดทุน และความคาดหวังที่เพิ่มสูงขึ้นจากผู้มีส่วนได้เสีย ภายใต้บริบทดังกล่าว อุตสาหกรรมประกันภัยไทยจำเป็นต้องยกระดับการเปิดเผยข้อมูล ESG ให้มีความเที่ยงตรง โปร่งใส และเปรียบเทียบได้ตามมาตรฐานสากล โดยมาตรฐาน IFRS S1 และ IFRS S2 มีบทบาทสำคัญในการกำหนดรูปแบบการรายงานความยั่งยืนที่เชื่อมโยงกับผลกระทบทางการเงิน โดยเฉพาะข้อมูลด้านความเสี่ยงภูมิอากาศที่สัมพันธ์กับต้นทุนค่าสินไหมทดแทนและพอร์ตการลงทุน ขณะเดียวกันกรอบการตั้งเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศตามหลักวิทยาศาสตร์ (Science Based Targets initiative:SBTi) ได้กลายเป็นเครื่องมือหลักสำหรับการตั้งเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่อิงหลักวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทที่เกี่ยวกับการจัดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขอบเขตที่สาม กล่าวคือ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ไม่ได้เกิดจากบริษัทเองและไม่ได้เกิดจากสินทรัพย์ที่บริษัทเป็นเจ้าของหรือควบคุมแต่เกิดจากสินทรัพย์ที่บริษัทรับผิดชอบทางอ้อมตลอดทั้งห่วงโซ่คุณค่าสำหรับธุรกิจประกันภัยคือการลงทุน บทความนี้จึงมุ่งวิเคราะห์การบูรณาการ IFRS S1 และ IFRS S2 กับ SBTi และประเมินความพร้อมของธุรกิจประกันภัยไทยในการนำกรอบดังกล่าวไปใช้ เพื่อสะท้อนศักยภาพของอุตสาหกรรมในการปรับตัวสู่ระบบรายงานความยั่งยืนที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและรองรับความเสี่ยงเชิงระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความเป็นมา

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาความต้องการข้อมูลด้านความยั่งยืนที่ถูกต้อง เที่ยงตรง และตรวจสอบได้จากนักลงทุนทั่วโลกเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้องค์กรระหว่างประเทศร่วมกันผลักดันการพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนให้มีความเป็นระบบมากขึ้น โดยกำหนดเกณฑ์การเปิดเผยที่ชัดเจนและสามารถใช้เป็นกรอบกลางสำหรับการเปรียบเทียบข้อมูลในระดับสากล ซึ่งนับเป็นพัฒนาการสำคัญเพื่อตอบสนองต่อความต้องการจากนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสีย โดยในปี 2021 IFRS Foundation ได้ประกาศจัดตั้งคณะกรรมการมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนระหว่างประเทศ (International Sustainability Standards Board: ISSB) เพื่อพัฒนามาตรฐานการรายงานข้อมูล ESG ที่เป็นสากล มาตรฐานสองฉบับแรกคือ IFRS S1 – General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information และ IFRS S2 – Climate-related Disclosures ได้รับการออกเผยแพร่ในเดือนมิถุนายน 2023 และกำหนดให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่ 1 มกราคม 2024 เป็นต้นไป โดยอนุญาตให้เปิดเผยเฉพาะข้อมูลด้านภูมิอากาศตาม IFRS S2 ก่อนในปีแรก (IFRS Foundation, 2023) มาตรฐานทั้งสองฉบับได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มประเทศ G7 และ G20 ตลอดจนองค์กรกำกับดูแลตลาดทุนระหว่างประเทศอย่าง IOSCO และคณะกรรมการเสถียรภาพการเงิน (FSB) เนื่องจากมาตรฐานเหล่านี้จะช่วยยกระดับความโปร่งใส ลดปัญหาการสร้างภาพว่าเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือการล้างเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่รับผิดชอบต่อสังคมและรักษ์โลก (greenwashing) และทำให้ข้อมูลความยั่งยืนมีความเปรียบเทียบได้ในระดับสากล

เดือนกรกฎาคม 2023 IOSCO ได้ประกาศรับรองมาตรฐาน IFRS S1 และ S2 อย่างเป็นทางการพร้อมกับเรียกร้องให้หน่วยงานกำกับหลักทรัพย์กว่า 130 เขตอำนาจทั่วโลกผนวกมาตรฐานนี้ เข้ากับเกณฑ์การรายงานในประเทศของตน การรับรองโดย IOSCO ถือเป็นสัญญาณที่ชัดเจนว่ามาตรฐาน ISSB มีความเหมาะสมสำหรับการใช้งานในตลาดทุนทั่วโลก และคาดว่าจะกระตุ้นให้ทั้งตลาดทุนที่พัฒนาแล้วและตลาดเกิดใหม่เร่งปรับใช้มาตรฐานดังกล่าวอย่างแพร่หลาย (IOSCO, 2023)

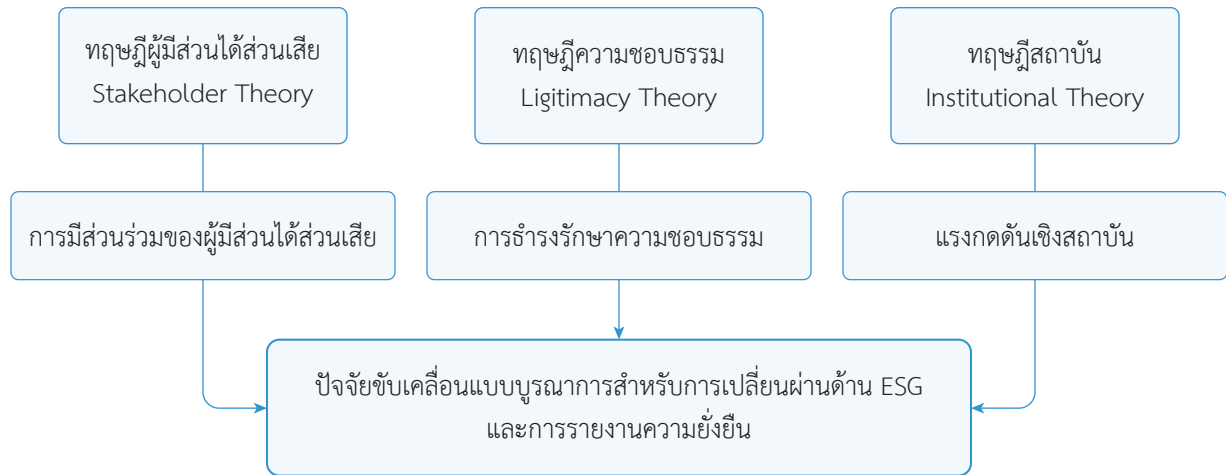
สำหรับบริบทของประเทศไทยการปรับใช้มาตรฐาน IFRS S1 และ IFRS S2 เป็นไปตามโครงสร้างการกำกับดูแลในระดับสากล โดยสภาวิชาชีพบัญชีทำหน้าที่ถ่ายทอดและเผยแพร่มาตรฐานเพื่อเป็นองค์ความรู้ทางวิชาชีพ ขณะที่การกำหนดให้มีการบังคับใช้เป็นอำนาจของหน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะภาคส่วน เช่น สำนักงาน ก.ล.ต. และสำนักงาน คปภ. เป็นต้น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้เตรียมความพร้อมในการนำมาตรฐาน IFRS S1 และ S2 มาใช้ โดยการจัดโครงการอบรมร่วมกับธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank) เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน IFRS S1 และ S2 ให้แก่บริษัทจดทะเบียนไทย (สำนักงาน ก.ล.ต., 2024, 28 พฤศจิกายน) และได้กำหนดกรอบแนวทางการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนตามมาตรฐาน ISSB โดยให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลตาม IFRS S1 และ S2 โดยในระยะแรกจะบังคับเฉพาะการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศก่อน (Climate-first reporting) พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก Scope 1 และ Scope 2 รวมถึงมีการทวนสอบข้อมูลอย่างมีมาตรฐานและน่าเชื่อถือ โดยสามารถใช้ผู้ทวนสอบการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรที่ขึ้นทะเบียนกับองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (อบก.) หรือผู้ทวนสอบอื่นๆ ได้ โดยจะต้องทวนสอบตามมาตรฐานสากล โดยระยะเวลาการเริ่มใช้บังคับจะใช้วิธีการนำไปใช้เป็นลำดับและสัดส่วน (phased-in approach) กำหนดกรอบเวลาการบังคับใช้จะทยอยครอบคลุมบริษัทที่มีขนาดต่างกัน โดยเริ่มจาก SET50 ในปี 2570 และทยอยถึง SET100 บริษัทใน SET และ mai ภายในปี 2573 พร้อมมาตรการผ่อนปรนช่วงเปลี่ยนผ่าน (transition reliefs) เพื่ออำนวยความสะดวกในการปรับระบบข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูลด้านความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียน (SEC Thailand, 2025, November 28) ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นของหน่วยงานกำกับดูแลไทยในการยกระดับเกณฑ์การรายงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล นอกจากนี้ ก.ล.ต.ได้ร่วมกับสภาวิชาชีพบัญชี ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ว่าด้วยการส่งเสริมและยกระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนของกิจการในไทยที่เทียบเคียงได้กับสากล เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2568 (SEC Thailand, 2025, December 2; TFAC, 2025, December 17)

ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ได้ประกาศแนวปฏิบัติเรื่องมาตรฐานขั้นต่ำของกรอบนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและธรรมาภิบาล สำหรับบริษัทประกันภัย (OIC, 2025) สะท้อนการสนับสนุนมาตรฐานทั้งสองอย่างชัดเจน ผ่านการกำหนดให้บริษัทประกันภัยต้องมีโครงสร้างธรรมาภิบาลกลยุทธ์ การบริหารความเสี่ยงและตัวชี้วัดด้าน ESG ตามรูปแบบเดียวกับกรอบการเปิดเผยข้อมูลของ IFRS S1 และ IFRS S2 อีกทั้งประกาศยังเน้นการจัดการความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศและการเปิดเผยข้อมูลก๊าซเรือนกระจกซึ่งเป็นแกนหลักของ IFRS S2 แสดงให้เห็นว่า คปภ.กำลังวางรากฐานเพื่อเตรียมอุตสาหกรรมประกันภัยไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ISSB อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้สภาวิชาชีพบัญชี อยู่ระหว่างการจัดทำร่างมาตรฐานการรายงานทางการเงินเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนฉบับประเทศไทย (Thai Financial Reporting Standards: TFRS S1 และ TFRS S2) เพื่อรองรับการปรับใช้มาตรฐาน ISSB ในประเทศ ซึ่งเป็นการแปลความจาก IFRS S1 และ IFRS S2 มาเป็นภาษาไทย เพื่อให้ผู้จัดทำรายงานทางการเงินและรายงานเพื่อความยั่งยืนในประเทศไทยได้รับทราบและเตรียมความพร้อมในเบื้องต้นแต่ยังเป็นร่างฉบับแรก เนื้อหาอาจเปลี่ยนแปลงได้ในภายหลัง (Setthasakko, 2024, April 18) ซึ่งการรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและธรรมาภิบาล (ESG) ตามกรอบ IFRS S1 และ IFRS S2 จะส่งผลให้ข้อมูลด้านความยั่งยืนของกิจการไทยมีความเปรียบเทียบกันได้ดีกับมาตรฐานสากลและเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนต่างชาติ

3. กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ESG ประกอบด้วยปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental) สังคม (Social) และธรรมาภิบาล (Governance) ซึ่งเป็นแกนสำคัญของการประเมินความเสี่ยงและความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจในยุคปัจจุบัน บริษัทที่มีผลงานด้าน ESG ดีย่อมมีภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือที่ดีขึ้นและมีโอกาสเข้าถึงเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำกว่า ในทางกลับกันการละเลยประเด็น ESG อาจนำไปสู่ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง การถูกกดดันจากผู้ลงทุนหรือแม้กระทั่งการสูญเสียโอกาสทางธุรกิจ จากผลงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าบริษัทที่มีผลการดำเนินงานด้าน ESG ที่ดีมีแนวโน้มที่จะมีผลประกอบการทางการเงินที่แข็งแกร่งขึ้นในระยะยาว งานสังเคราะห์ผลการศึกษากว่า 2,000 งานของ Friede, Busch และ Bassen (2015) พบความสัมพันธ์ระหว่าง ESG performance และผลการดำเนินงานทางการเงิน นอกจากนี้งานวิจัยอื่นๆ เช่น Eccles et al. (2014); Khan et al. (2016); Whelan et al. (2021) ชี้ให้เห็นว่า ESG สามารถช่วยลดต้นทุนเงินทุน เสริมสร้างความสามารถในการบริหารความเสี่ยงและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรในระยะยาว ซึ่งเปลี่ยนจากความเชื่อเดิมที่ว่าการลงทุนด้านความยั่งยืนเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่ผลตอบแทนต่ำ

ในการอธิบายพฤติกรรมกรรมการปรับตัวขององค์กรธุรกิจต่อกระแส ESG และการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน บทความนี้ได้นำกรอบแนวคิดทางทฤษฎี 3 แนวทางมาใช้ ได้แก่ ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory), ทฤษฎีความชอบธรรม (Legitimacy Theory) และทฤษฎีเชิงสถาบัน (Institutional Theory) ทั้ง 3 ทฤษฎีต่างให้มุมมองที่ส่งเสริมกันในการอธิบายว่าเหตุใดองค์กรจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความคาดหวังด้านความยั่งยืน ตามทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย องค์กรมีพันธกิจที่จะต้องตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ เช่น ผู้ลงทุน ลูกค้า หน่วยงานกำกับดูแล ชุมชน เพื่อรักษาความสัมพันธ์และการสนับสนุนจากกลุ่มเหล่านั้น (Freeman, 1984) การเปิดเผยข้อมูล ESG ที่โปร่งใสและมีความน่าเชื่อถือจึงถือเป็นกลไกหนึ่งในการสร้างความเชื่อมั่นและตอบโต้ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ในขณะที่ทฤษฎีความชอบธรรมชี้ว่าองค์กรต้องดำเนินกิจการอย่างสอดคล้องกับบรรทัดฐานและค่านิยมของสังคมเพื่อรักษาใบอนุญาตทางสังคมในการดำเนินงาน (Suchman, 1995; Deegan, 2002) การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนอย่างครบถ้วนและการแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นด้าน ESG ของบริษัทจะช่วยรักษาความชอบธรรมดังกล่าวไว้ นอกจากนี้ ทฤษฎีเชิงสถาบันกล่าวถึงแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมเชิงสถาบัน เช่น กฎหมาย กฎระเบียบ มาตรฐานวิชาชีพ และแนวปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งบีบให้องค์กรต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตาม (DiMaggio & Powell, 1983) ในกรณีนี้การที่หน่วยงานภาครัฐและมาตรฐานสากล เช่น ISSB กำหนดให้มีการรายงานข้อมูล ESG อย่างเข้มงวดได้กลายเป็นแรงกดดันเชิงสถาบันที่ผลักดันให้องค์กรธุรกิจต้องเร่งปรับตัวตาม

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดทฤษฎี การปรับตัวขององค์กรต่อ ESG และการรายงานความยั่งยืน

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นแนวคิดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียช่วยให้องค์กรตระหนักถึงความสำคัญของการตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แนวคิดความชอบธรรมเน้นการรักษาความน่าเชื่อถือและการยอมรับทางสังคมขององค์กร ส่วนแนวคิดเชิงสถาบันชี้ให้เห็นว่าแรงกดดันจากกฎเกณฑ์และมาตรฐานภายนอกสามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร ทั้งสามแนวคิดนี้เกี่ยวพันกันในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ธุรกิจประกันภัยและธุรกิจอื่น ๆ ทั่วโลกต้องให้ความสำคัญกับ ESG และการรายงานความยั่งยืนมากขึ้น หากองค์กรสามารถตอบสนองต่อแรงขับเคลื่อนเหล่านี้ได้อย่างสมดุลก็จะสามารถรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รักษาความชอบธรรมทางสังคมและปฏิบัติตามมาตรฐานที่อุตสาหกรรมกำหนด ซึ่งล้วนเป็นรากฐานสำคัญต่อความยั่งยืนและความสามารถในการแข่งขันขององค์กรในระยะยาว

4. มาตรฐานการรายงานทางการเงินเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน IFRS S1 และ IFRS S2

IFRS S1 และ IFRS S2 เป็นมาตรฐานการรายงานข้อมูลความยั่งยืนที่จัดทำโดย ISSB ภายใต้ IFRS Foundation โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกรอบการเปิดเผยข้อมูล ESG ที่มีความสำคัญทางการเงิน ซึ่งใช้ร่วมกันได้ทั่วโลก IFRS S1 มีชื่อเต็มว่า General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information เป็นมาตรฐานกรอบทั่วไปสำหรับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนที่มีนัยสำคัญต่อมูลค่ากิจการ ในขณะที่ IFRS S2 Climate-related Disclosures เป็นมาตรฐานที่ระบุข้อกำหนดเฉพาะสำหรับการเปิดเผยข้อมูลด้านสภาพภูมิอากาศโดยละเอียด โดยทั้งสองฉบับนี้ต้องใช้ควบคู่กันในการรายงาน โดย ISSB อนุญาตให้ในปีแรกของการรายงานบริษัทสามารถเลือกเปิดเผยเฉพาะข้อมูลด้านภูมิอากาศส่วนที่กำหนดไว้ตาม IFRS S2 ก่อนเพื่อให้มีเวลาในการปรับตัวเข้าสู่มาตรฐานใหม่ (IFRS Foundation, 2023).

มาตรฐาน IFRS S1 และ IFRS S2 เน้นหลักการสาระสำคัญทางการเงิน (financial materiality) กล่าวคือบริษัทต้องเปิดเผยเฉพาะข้อมูลด้านความยั่งยืนที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการหรือการตัดสินใจของผู้ลงทุน นอกจากนี้มาตรฐานดังกล่าวยังพัฒนากรอบแนวคิดการเปิดเผยข้อมูลของคณะทำงานด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ (TCFD) โดยกำหนดโครงสร้างรายงานตาม 4 เสาหลัก ได้แก่ การกำกับดูแล (Governance) กลยุทธ์ (Strategy) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) และตัวชี้วัดและเป้าหมาย (Metrics & Targets) ซึ่งใช้กับข้อมูลความยั่งยืนทุกประเภทภายใต้ IFRS S1 และนำมาประยุกต์เฉพาะเจาะจงสำหรับข้อมูลด้านภูมิอากาศที่เป็นประเด็นสำคัญใน IFRS S2 ตัวอย่างเช่น IFRS S2 กำหนดให้บริษัทต้องเปิดเผยการวิเคราะห์สถานการณ์ภูมิอากาศ (scenario analysis) แผนการเปลี่ยนผ่านสู่ธุรกิจคาร์บอนต่ำ (transition plan) การใช้คาร์บอนเครดิต และการปล่อย

ก๊าซเรือนกระจกในขอบเขตที่ 1, 2 และ 3 อย่างครบถ้วน ซึ่งส่วนนี้เป็นการต่อยอดจากแนวคิดของกรอบ TCFD และ มุ่งลดความเสี่ยงที่บริษัทจะทำการฟอกเขียว (greenwash) อีกด้วย

ตารางที่ 1 ประเด็นสำคัญของมาตรฐาน IFRS S1 และ IFRS S2

ประเด็น	IFRS S1 (General)	IFRS S2 (Climate-specific)
วัตถุประสงค์	บังคับให้เปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง/โอกาสด้านความยั่งยืนที่มีนัยสำคัญต่อมูลค่ากิจการ และการตัดสินใจของผู้ลงทุน	บังคับให้เปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง/โอกาสด้านสภาพภูมิอากาศที่มีนัยสำคัญต่อมูลค่ากิจการ และการตัดสินใจของผู้ลงทุน มุ่งประเด็นภูมิอากาศโดยเฉพาะ
ขอบเขตเนื้อหา	ครอบคลุมทุกประเด็นความยั่งยืน (ESG) ที่มีสาระสำคัญต่อกิจการ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทรัพยากร สิทธิมนุษยชน เป็นต้น	ครอบคลุมเฉพาะความเสี่ยงและโอกาสด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งความเสี่ยงทางกายภาพและความเสี่ยงจากการเปลี่ยนผ่าน รวมถึงโอกาสที่เกี่ยวข้อง
โครงสร้างการเปิดเผยข้อมูล	กำหนดหัวข้อการเปิดเผย 4 ด้าน การกำกับดูแล, กลยุทธ์, การบริหารความเสี่ยง, ตัวชี้วัดและเป้าหมาย สำหรับข้อมูลความยั่งยืนทุกด้าน	กำหนดหัวข้อการเปิดเผย 4 ด้านเช่นเดียวกัน แต่ปรับเนื้อหาให้เน้นที่ประเด็นภูมิอากาศ เช่น แยกประเภทความเสี่ยงกายภาพ/ความเสี่ยงการเปลี่ยนผ่านในการเปิดเผยด้านกลยุทธ์ และเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับเป้าหมายด้านภูมิอากาศ
หลักการ/ข้อกำหนดพิเศษ	Materiality: เปิดเผยเฉพาะข้อมูลที่มีสาระสำคัญต่อผู้ลงทุน; Industry guidance: อ้างอิงมาตรฐานอุตสาหกรรม (SASB) เพื่อระบุประเด็น ESG และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องเฉพาะสำหรับอุตสาหกรรมนั้น; Connectivity: เชื่อมโยงข้อมูลความยั่งยืนเข้ากับงบการเงิน เพื่อให้เห็นภาพรวมที่สอดคล้องกัน	TCFD-aligned: เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ภูมิอากาศ การกำกับดูแลความเสี่ยง และการเปิดเผยข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ใน Scope 1 (การปล่อยโดยตรง) Scope 2 (การใช้พลังงานที่ซื้อ) และ Scope 3 (การปล่อยทางอ้อมตลอดห่วงโซ่มูลค่ารวมถึงการลงทุน โดยอนุญาตให้เปิดเผยเฉพาะข้อมูลด้านภูมิอากาศก่อน

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า IFRS S1 ทำหน้าที่เป็นกรอบทั่วไปในการรายงานข้อมูล ESG ทุกด้าน ส่วน IFRS S2 จะเน้นรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นสภาพภูมิอากาศเป็นพิเศษ โดยมีโครงสร้างสอดคล้องกับ IFRS S1 แต่เพิ่มความเข้มข้นในส่วนที่เกี่ยวกับภูมิอากาศโดยตรง มีระดับของรายละเอียดและความเฉพาะเจาะจงที่สูงขึ้น ทั้งในด้านการระบุความเสี่ยงและโอกาส การกำหนดตัวชี้วัดเชิงปริมาณ การประเมินผลกระทบทางการเงิน การใช้มาตรฐานทั้งสองฉบับคู่กัน จะช่วยให้องค์กรสามารถเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนได้อย่างครบถ้วนและมีความเชื่อมโยงกับข้อมูลการเงิน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด Connected Reporting ที่เชื่อมโยงข้อมูลผลกระทบด้านความยั่งยืนเข้ากับการดำเนินงานทางการเงินของกิจการอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้การที่มาตรฐานเหล่านี้ถูกยอมรับในระดับสากลและได้รับการสนับสนุนจากองค์กรกำกับดูแลทั่วโลกย่อมส่งผลให้ข้อมูลความยั่งยืนที่เปิดเผยตาม IFRS S1 และ IFRS S2 ได้รับความเชื่อถือและใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้ลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. แนวทางของกรอบการตั้งเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศตามหลักวิทยาศาสตร์ (SBTi) และบทบาทในการตั้งเป้าหมายลดก๊าซเรือนกระจก

กรอบการตั้งเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศตามหลักวิทยาศาสตร์ (Science Based Targets initiative (SBTi)) เป็นโครงการริเริ่มระดับโลกที่พัฒนากรอบการกำหนดเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขององค์กรให้สอดคล้องกับหลักวิทยาศาสตร์ภูมิอากาศและเป้าหมายของความตกลงปารีสในการจำกัดอุณหภูมิโลกไม่ให้เพิ่มเกิน 1.5°C (science-based targets) ภายใต้แนวทาง SBTi องค์กรจะถูกส่งเสริมให้ตั้งเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกทั้งในระยะสั้น (near-term) และระยะยาว (long-term) โดยเป้าหมายเหล่านี้ต้องผ่านการคำนวณตามเกณฑ์ที่เข้มงวดและสามารถตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส เมื่อองค์กรได้รับการตรวจสอบและรับรองเป้าหมายโดย SBTi แล้ว ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ลงทุนและสาธารณชนว่าบริษัทมีแผนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างจริงจังและเป็นไปตามหลักวิทยาศาสตร์ (SBTi, 2023)

สำหรับภาคอุตสาหกรรมประกันภัย กรอบแนวคิดของ SBTi สามารถพิจารณาได้ในฐานะเครื่องมืออ้างอิงที่ช่วยสนับสนุนการจัดทำและรายงานข้อมูลด้านความยั่งยืนมากกว่าการเป็นข้อกำหนดเชิงบังคับ เนื่องจากธุรกิจประกันภัยมีลักษณะเฉพาะที่ก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งจากการดำเนินงานโดยตรงขององค์กร (operational emissions) และจากกิจกรรมทางอ้อมที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนและการรับประกันภัย (financed and insured emissions) ซึ่งการปล่อยก๊าซในลักษณะหลังจัดอยู่ในขอบเขตการปล่อยทางอ้อมขององค์กร (Scope 3) การใช้กรอบแนวคิดของ SBTi ในการกำหนดเป้าหมายและติดตามการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจึงอาจช่วยให้บริษัทประกันภัยสามารถจัดโครงสร้างข้อมูลและบริหารจัดการการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งสองประเภทได้อย่างเป็นระบบมากขึ้นและเอื้อต่อการสะท้อนความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมุมมองระยะยาว ยิ่งไปกว่านั้นการกำหนดเป้าหมายการลดการปล่อยคาร์บอนทั้งระยะสั้นและระยะยาวที่ผ่านการรับรองโดย SBTi ยังช่วยยืนยันแก่นักลงทุนและสาธารณชนว่าบริษัทฯ มีแผนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างจริงจังและสอดคล้องกับหลักวิทยาศาสตร์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับข้อกำหนดของ IFRS S2 ที่กำหนดให้องค์กรเปิดเผยเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและแผนการเปลี่ยนผ่าน (Transition Plan) โดยละเอียด (SBTi, 2023; IFRS Foundation, 2023).

อนึ่งตามแนวทางของ Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) บริษัทประกันภัยจำเป็นต้องคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากสินทรัพย์ทางการเงินที่ถือครอง เช่น หลักทรัพย์ประเภทหุ้นและตราสารหนี้ตลอดจนจากกิจกรรมการรับประกันภัยที่ให้บริการ เช่น การรับประกันภัยโครงการพลังงานหรือโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น นอกจากนี้ SBTi สำหรับสถาบันการเงินยังได้กำหนดเกณฑ์การบรรลุการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net-Zero) ภายในปี 2050 ซึ่งครอบคลุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมในลักษณะข้างต้นทั้งหมด และกำหนดให้มีการตั้งเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซที่อิงหลักวิทยาศาสตร์ (science-based targets) สำหรับหมวดการปล่อยนี้ด้วย (SBTi, 2025c; UNEP FI, 2022; PCAF, 2022)

ปัจจุบัน SBTi ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายว่าเป็นกรอบมาตรฐานสำหรับการตั้งเป้าหมายด้านภูมิอากาศในภาคธุรกิจระดับโลก โดยมีองค์กรธุรกิจกว่า 11,000 แห่งจาก 86 ประเทศที่เข้าร่วมใน SBTi ซึ่งครอบคลุมมูลค่าตลาดรวมกว่า 40% ของตลาดทุนทั่วโลก (SBTi, 2025b) สะท้อนถึงความน่าเชื่อถือของกรอบการตั้งเป้าหมายนี้ในสายตาของภาคธุรกิจและผู้ลงทุน สถิติ ณ ปี 2025 ยังพบว่าบริษัทไทยจากหลากหลายอุตสาหกรรมกว่า 50 แห่งที่เข้าร่วม SBTi ทั้งในสถานะ “Committed” และ “Targets Approved” ซึ่งบ่งชี้ว่า SBTi กำลังถูกนำมาประยุกต์ใช้เป็นมาตรฐานในการตั้งเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศขององค์กรไทยเช่นเดียวกับองค์กรชั้นนำทั่วโลก (SBTi, 2025d) สำหรับภาคประกันภัยแม้ขณะนี้ยังไม่มีบริษัทประกันวินาศภัยไทยรายใดที่ได้รับการรับรองเป้าหมายจาก SBTi แต่บริษัทประกันชีวิต

ชั้นนำในภูมิภาคอย่าง AIA Group ได้เริ่มแสดงให้เห็นถึงแนวทางการผสมผสาน SBTi เข้ากับกลยุทธ์สภาพภูมิอากาศขององค์กร (AIA Group, 2023a) ซึ่งจะกล่าวถึงถัดไป

6. การบูรณาการ IFRS S1 และ IFRS S2 กับ SBTi

การบูรณาการมาตรฐานการรายงานความยั่งยืน (IFRS S1 และ IFRS S2) เข้ากับกรอบการตั้งเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศตามหลักวิทยาศาสตร์ (SBTi) ช่วยให้ธุรกิจประกันภัยสามารถสร้างระบบรายงานความยั่งยืนที่มีมาตรฐานสากลควบคู่ไปกับการใช้ข้อมูลเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศที่น่าเชื่อถือและสอดคล้องกับหลักวิทยาศาสตร์ องค์กรสามารถใช้เป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกระยะสั้นหรือระยะยาวที่ตั้งตามเกณฑ์ของ SBTi รวมถึงแผนการเปลี่ยนผ่านสู่ธุรกิจคาร์บอนต่ำมาเป็นส่วนหนึ่งของการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดด้าน Metrics & Targets ของ IFRS S2 ซึ่งครอบคลุมการเปิดเผยข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Scope 1 ถึง 3) การใช้คาร์บอนเครดิต เส้นเวลาในการลดก๊าซเรือนกระจก และการวิเคราะห์สถานการณ์ภูมิอากาศ เป็นต้น

นอกจากนี้มาตรฐาน IFRS S2 กำหนดให้กิจการที่มีการดำเนินธุรกิจเกี่ยวข้องกับการปล่อยสินเชื่อ การประกันภัยหรือการลงทุนเปิดเผยข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมจากกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งจัดอยู่ใน Scope 3 โดยเฉพาะหมวดที่ 15 การลงทุน (Category 15: Investments) อันเป็นแหล่งการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่มีนัยสำคัญต่อกิจการที่มีบทบาทในการจัดสรรเงินทุน (IFRS Foundation, 2023) ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการนำมาตรฐานไปใช้ในทางปฏิบัติ IFRS S2 ได้กำหนดมาตรการผ่อนปรนในช่วงเปลี่ยนผ่าน (transition reliefs) และในบริบทของประเทศไทย สำนักงาน ก.ล.ต. ได้กำหนดแนวทางการปรับใช้มาตรฐาน ISSB แบบ phased-in โดยให้ระยะเวลาผ่อนผันไม่เกิน 5 ปีสำหรับการเปิดเผยข้อมูล Scope 3 เพื่อเสริมสร้างความพร้อมของบริษัทจดทะเบียนในการปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวอย่างเป็นระบบ (SEC Thailand, 2025, November 28) ภายใต้บริบทนี้การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดของ SBTi สามารถทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสนับสนุนเชิงเทคนิคในการจัดโครงสร้างข้อมูลและติดตามการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของพอร์ตการลงทุน อันเอื้อให้กิจการที่มีบทบาทด้านการให้สินเชื่อและการลงทุน โดยเฉพาะสถาบันการเงินสามารถบริหารความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2 การเชื่อมโยงระหว่างกรอบ SBTi กับข้อกำหนดของ IFRS S1 และ IFRS S2 โดยสรุปจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เอกสาร/บทความ	สาระสำคัญที่เชื่อมโยง SBTi กับมาตรฐาน IFRS S1 และ IFRS S2
Ernst & Young (2025)	แนะนำปฏิบัติของ IFRS S1 และ IFRS S2 สำหรับองค์กรที่ตั้งเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกด้วยกรอบ SBTi โดยเฉพาะเมื่อเป็นเป้าหมายประเภท transition หรือ net-zero target สามารถใช้ข้อมูลเป้าหมาย (targets) และแผนการลดก๊าซเรือนกระจก (transition plan) เป็นองค์ประกอบในการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนด Metrics & Targets ของ IFRS S2 ได้ ซึ่งรวมถึงข้อมูลการปล่อยก๊าซ Scope 1-3 การใช้คาร์บอนเครดิต เส้นเวลา และการวิเคราะห์สถานการณ์ภูมิอากาศ

ตารางที่ 2 การเชื่อมโยงระหว่างกรอบ SBTi กับข้อกำหนดของ IFRS S1 และ IFRS S2 โดยสรุปจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

เอกสาร/บทความ	สาระสำคัญที่เชื่อมโยง SBTi กับมาตรฐาน IFRS S1 และ IFRS S2
SBTi & EY (2023) Landscape Analysis: MRV of Science-Based Targets	รายงาน Measurement, Reporting and Verification (MRV) ของ SBTi อธิบายกรอบการวัด รายงานและตรวจสอบการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการลดก๊าซขององค์กรตามเป้าหมายที่อิงหลักวิทยาศาสตร์ กรอบ MRV ดังกล่าวดำเนินการมาใช้เป็นฐานข้อมูลเชิงปริมาณสำหรับการเปิดเผยข้อมูลตาม IFRS S2 ได้ โดยเฉพาะในส่วน Metrics & Targets และ Transition Plan/Scenario Analysis ที่ต้องการข้อมูลตัวชี้วัดและเป้าหมายที่ตรวจสอบได้ (verifiable quantitative data)
Carrión et al. (2025) Carbon accounting for the translation of net-zero targets into business operations	งานวิจัยนี้วิเคราะห์กระบวนการแปลงเป้าหมายการลดคาร์บอนในระดับโลกให้กลายเป็นเป้าหมายขององค์กร เช่น science-based targets หรือ net-zero targets ของบริษัท โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีข้อมูลการปล่อยก๊าซที่ชัดเจน วัดผลได้และสอดคล้องกับข้อกำหนดของ IFRS S2 เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลด้านสภาพภูมิอากาศมีความน่าเชื่อถือและตรวจสอบได้ตามหลักการของมาตรฐาน
Bechtold et al. (2025) Synthesizing emerging best practices for forward-looking corporate climate- related disclosure	งานวิจัยนี้พิจารณาการเปิดเผยข้อมูลเชิงคาดการณ์ล่วงหน้าที่ IFRS S2 กำหนด เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์ แผนการเปลี่ยนผ่าน กลยุทธ์ด้านภูมิอากาศ และระบุว่าการตั้งเป้าหมายการลดก๊าซตามหลักวิทยาศาสตร์ผ่านกรอบ SBTi เป็นหนึ่งในแนวปฏิบัติที่ดี (best practice) ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดเหล่านี้ได้อย่างเป็นระบบ และช่วยลดความไม่แน่นอนในการจัดทำรายงานด้าน ESG/Climate ขององค์กรลง

ตารางที่ 2 นำเสนอหลักฐานจากวรรณกรรมและรายงานวิชาชีพที่แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างกรอบ SBTi กับข้อกำหนดของ IFRS S1 และ IFRS S2 ซึ่งช่วยยืนยันบทบาทของ SBTi ในฐานะเครื่องมือรองรับการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานความยั่งยืนสากล จากการศึกษที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นแนวปฏิบัติของ Ernst & Young (2025), รายงาน MRV ของ SBTi (2023) หรือบทความวิชาการโดย Carrión et al. (2025) และ Bechtold et al. (2025) ต่างมีข้อสรุปที่สอดคล้องกันว่า SBTi ช่วยเชื่อมโยงการตั้งเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศขององค์กรเข้ากับการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของ IFRS S2 โดยเฉพาะในมิติด้านตัวชี้วัดและเป้าหมาย (metrics & targets) และการเปิดเผยข้อมูลเชิงคาดการณ์ล่วงหน้า (forward-looking disclosures) ผลการบูรณาการดังกล่าวทำให้มาตรฐานการรายงานความยั่งยืนขององค์กรมีความครอบคลุม เชื่อถือได้และสอดคล้องกับทั้งความคาดหวังของผู้ลงทุนและมาตรฐานสากล มีตัวอย่างบริษัทในกลุ่มธุรกิจประกันภัยชั้นนำระดับโลก เช่น AIA Group, AXA Group, Allianz SE, Munich Re และ Swiss Re ต่างนำ SBTi มาใช้เป็นกรอบตั้งเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ทั้งในระดับ Near-Term และ Net-Zero และมีตัวอย่างของบริษัทไทยที่เข้าร่วม SBTi และได้รับการรับรองเป้าหมาย เช่น SCB X, Thai Beverage (ThaiBev), CP ALL, Minor International, และ SCG โดยหลายบริษัทได้ตั้งเป้าหมาย Net-Zero ทั้งใน Scope 1 ถึง 2 และ Scope 3 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ SBTi และ IFRS S2 ช่วยยืนยันบทบาทของ SBTi ในการสนับสนุนการเปิดเผยข้อมูลตามกรอบ IFRS S2 ในทางปฏิบัติ (SBTi, 2025d; SCBX, 2025; ThaiBev, 2025; CP ALL, 2025; MINOR, 2025; SCG, 2025)

7. การประเมินความพร้อมของธุรกิจประกันภัยไทยต่อการปรับใช้ IFRS S1, IFRS S2 และ SBTi

7.1 กรอบการวิเคราะห์และเกณฑ์การประเมินความพร้อม

การประเมินความพร้อมในส่วนนี้พัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์ข้อกำหนดของ IFRS S1 และ IFRS S2 ซึ่งยึดโครงสร้างการเปิดเผยข้อมูลตามกรอบ TCFD (การกำกับดูแล กลยุทธ์ การบริหารความเสี่ยง และตัวชี้วัดและเป้าหมาย) ร่วมกับแนวทางการตั้งเป้าหมายสภาพภูมิอากาศที่ตรวจสอบได้ตามหลักวิทยาศาสตร์ของ SBTi และแนวทางกำกับดูแลของไทย (IFRS Foundation, 2023; SBTi, 2023; SEC Thailand, 2025, November 28; OIC, 2025)

เพื่อให้การประเมินมีหลักการเดียวกันตลอดทั้ง 5 มิติ บทความใช้เกณฑ์เชิงคุณภาพ 3 ระดับ ได้แก่ ต่ำ-ปานกลาง-สูง โดยตีความจากความครบถ้วนของระบบหรือกระบวนการ การบูรณาการกับการตัดสินใจและการบริหารความเสี่ยงและความสามารถในการจัดทำข้อมูลที่ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับแนวทางการยกระดับการเปิดเผยข้อมูลและการบริหารความเสี่ยงภูมิอากาศที่แนะนำโดยแนวทางปฏิบัติสากลสำหรับสถาบันการเงิน (UNEP FI, 2022)

ในเชิงปฏิบัติ “ระดับต่ำ” หมายถึงอยู่ในช่วงเริ่มต้น ข้อมูล/กระบวนการยังไม่เป็นระบบและยังไม่เชื่อมโยงผลกระทบทางการเงินได้ชัดเจน; “ระดับปานกลาง” หมายถึงมีโครงสร้างพื้นฐานและเริ่มดำเนินการ แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกองค์ประกอบสำคัญ (เช่น Scope 3 หรือข้อมูลเชิงคาดการณ์) และยังคงยกระดับการทวนสอบ; ส่วน “ระดับสูง” หมายถึงมีการบูรณาการประเด็นภูมิอากาศและ ESG เข้ากับกลยุทธ์ งบการเงิน การบริหารความเสี่ยงและการเปิดเผยข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ พร้อมข้อมูลที่ตรวจสอบได้และเชื่อมโยงกับผลกระทบทางการเงิน ผลการประเมินความพร้อมของธุรกิจประกันภัยไทยใน 5 มิติ

7.2 สถานการณ์ปัจจุบันของธุรกิจประกันภัยไทย

ปัจจุบันธุรกิจประกันภัยไทยเริ่มมีความตื่นตัวในการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลและเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อรองรับมาตรฐานสากลที่จะมาถึง บริษัทประกันชีวิตรายใหญ่ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกอย่าง AIA Group ซึ่งดำเนินธุรกิจในประเทศไทยด้วยได้จัดทำ Climate Transition Plan 2023 และนับเป็นบริษัทประกันชีวิตรายแรกในเอเชียที่มีเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกระยะสั้นที่ได้รับการรับรองจาก SBTi โดย AIA ตั้งเป้าลดการปล่อยก๊าซ Scope 1-2 ของการดำเนินงานลง 46.2% ภายในปี 2030 (เทียบกับปีฐาน 2019) ให้สอดคล้องกับเส้นทาง 1.5°C และตั้งเป้าให้ 31% ของบริษัทในพอร์ตการลงทุนมีเป้าหมายที่ผ่านการรับรองจาก SBTi ภายในปี 2025 เพื่อให้ทั้งพอร์ตการลงทุนเดินหน้าสู่การปล่อยก๊าซสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) ในปี 2050 นอกจากนี้ AIA พบว่ากว่า 95% ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของกลุ่มบริษัทมาจาก Scope 3 (หมวด 15 – การลงทุน) จึงได้กำหนดกลยุทธ์เน้นการลดก๊าซผ่านการปรับพอร์ตการลงทุนเป็นสำคัญ กล่าวคือผลักดันให้บริษัทที่ AIA เข้าไปลงทุนอยู่ตั้งเป้าหมายลดก๊าซตามเกณฑ์ SBTi และปรับโมเดลธุรกิจให้สอดคล้องกับเป้าหมาย Net Zero ซึ่งถือเป็นแกนหลักของการบริหารความเสี่ยงด้านภูมิอากาศในธุรกิจประกันชีวิต (AIA Group, 2023a; 2023b)

สำหรับบริษัทประกันชีวิตของไทย เช่น เมืองไทยประกันชีวิต ได้เริ่มดำเนินการในขั้นต้นโดยขึ้นทะเบียนคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร (Carbon Footprint for Organization: CFO) อย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 3 และประกาศเจตนารมณ์มุ่งสู่การปล่อยก๊าซสุทธิเป็นศูนย์ในส่วนการดำเนินงาน (Carbon Neutral สำหรับ Scope 1 ถึง 2) ให้ได้ภายในปี 2030 นอกจากนี้เมืองไทยประกันชีวิตยังเริ่มวางระบบการเก็บข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (GHG accounting) อย่างจริงจัง โดยตั้งผู้ตรวจสอบภายนอกเข้ามาตรวจสอบยืนยันผลการคำนวณการปล่อยก๊าซฯ เป็นปีที่ 3 ติดต่อกัน (Muang Thai Life Assurance, 2025) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของบางบริษัทไทยในการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลและการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อรองรับมาตรฐานการรายงานความยั่งยืนสากลในอนาคต การดำเนินงานดังกล่าวของ

เมืองไทยประกันชีวิตยังสอดคล้องกับกรอบ MRV (Measurement, Reporting, Verification) ของ SBTi และโครงสร้างการเปิดเผยข้อมูลตาม IFRS S2 ที่เน้นความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของข้อมูลการปล่อยก๊าซอีกด้วย

อย่างไรก็ตามเป้าหมายด้านภูมิอากาศของบริษัทประกันภัยไทยในปัจจุบันยังคงมุ่งเน้นไปที่การลดการปล่อยก๊าซจากการดำเนินงานภายในองค์กร Scope 1 ถึง 2 เป็นหลักและยังมิได้ครอบคลุมถึงการปล่อยก๊าซจากพอร์ตการลงทุนซึ่งอยู่ใน Scope 3 (หมวด 15 – การลงทุน) และโดยทั่วไปคิดเป็นสัดส่วนที่สูงมากของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดของภาคการเงิน (AIA Group, 2023a; 2023b) จะเห็นว่าบริษัทประกันภัยอื่น ๆ เช่น เมืองไทยประกันภัย, MSIG, ไทยประกันชีวิต (Muang Thai Insurance, 2025; MSIG Thailand, 2023; Thai Life Insurance, 2024) มีบูรณาการ ESG ในหลากหลายรูปแบบทั้งด้านกลยุทธ์องค์กร การกำหนดเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและการยกระดับการกำกับดูแลกิจการให้โปร่งใสและตรวจสอบได้ การดำเนินงานดังกล่าวถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการปรับตัวต่อมาตรฐานสากล ดังนั้นการขยายขอบเขตกลยุทธ์ไปสู่การลดการปล่อยก๊าซที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนถือเป็นความท้าทายสำคัญลำดับถัดไปที่ภาคประกันภัยไทยจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้การดำเนินงานด้านความยั่งยืนครอบคลุมทุกมิติและสอดคล้องกับมาตรฐานสากลในอนาคต

สถานการณ์ในปัจจุบันของธุรกิจประกันภัยไทย หากประเมินความพร้อมในมิติหลักจากการวิเคราะห์มาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน IFRS S1 และ S2 เป้าหมาย SBTi ตลอดจนการทบทวนวรรณกรรมและแนวทางจากหน่วยงานกำกับของไทยทั้ง ก.ล.ต. และคปภ.สามารถสรุปความพร้อมของธุรกิจประกันภัยไทยต่อการปรับใช้มาตรฐานสากลดังกล่าวได้ 5 มิติหลัก ตามที่แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุประดับความพร้อมของธุรกิจประเทศไทยต่อ IFRS S1 และ IFRS S2 และ SBTi

บิตความพร้อม	จุดแข็งในปัจจุบัน	ความท้าทาย	ระดับความพร้อมโดยรวบ
1. การบัญชีและการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน	มีการวางระบบ ORSA และ ERM อยู่แล้ว มีการใช้แบบจำลองภัยพิบัติ (CAT model) ในการประเมินความเสี่ยงบางส่วน โดยเฉพาะผลกระทบต่อค่าสินไหมทดแทน ความเพียงพอของเงินกองทุนและความยั่งยืนของธุรกิจ ประกันภัย และตระหนักถึงความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศมากขึ้น	การประเมินความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงผ่าน (transition risk) ทั้งในมิติพอร์ตการลงทุนและการออกแบบผลิตภัณฑ์ ประกันยังมีข้อจำกัด ขณะที่ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ภูมิอากาศ (climate scenario analysis) ที่เชื่อมโยงกับ ORSA อย่างเป็นระบบยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น นอกจากนี้สำหรับธุรกิจประกันวินาศภัย ความเสี่ยงด้านกายภาพ (Physical Risk) จากเหตุการณ์สภาพอากาศที่มีความถี่และความรุนแรงเพิ่มขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อ การรับประกันภัยและระดับค่าสินไหมทดแทน แม้จะมีการใช้ CAT model อยู่แล้ว แต่แบบจำลองดังกล่าวยังพึ่งพาข้อมูลในอดีตเป็นหลักและอาจไม่สามารถสะท้อนความเสี่ยงภายใต้สภาพภูมิอากาศในอนาคตได้อย่างเพียงพอ	ปานกลาง – มีฐานการบริหารความเสี่ยงที่ดี แต่ยังคงขาดความลึกในด้านการเงิน สภาพภูมิอากาศ การวิเคราะห์สถานการณ์ และการบูรณาการ physical และ transition risk เข้ากับการประเมินความเสี่ยงทางการเงินอย่างครบถ้วน
2. การเปิดเผยข้อมูล	บริษัทประกันภัยที่เป็นบริษัทจดทะเบียน มีการจัดทำรายงานความยั่งยืน โดยใช้กรอบ GRI หรือเกณฑ์ ESG ของตลาดหลักทรัพย์ และเริ่มมีการเก็บข้อมูลตัวชี้วัด ESG เพิ่มขึ้น	รูปแบบรายงานยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันและยังไม่เชื่อมโยงข้อมูล ESG เข้ากับงบการเงินตามแนว Connected Reporting ของ IFRS S1 รายละเอียดการเปิดเผย Scope 1 ถึง 3 และ forward-looking disclosure ยังไม่ครบถ้วนและการรับรองข้อมูล (assurance) ด้านความยั่งยืนยังไม่แพร่หลาย	ปานกลางค่อนข้างต่ำ – อยู่ระหว่างการพัฒนาโรดแมปการรายงาน ISSB/ IFRS และแนวทางการจาก คปภ. ยังต้องพัฒนาอีกมาก
3. เป้าหมาย Net Zero และการใช้ SBTi	เริ่มมีบางบริษัทไทยตั้งเป้าลดคาร์บอนขององค์กร เช่น มุ่งสู่ Carbon Neutral ใน Scope 1-2 และบางบริษัทนอกภาคการเงินได้รับการรับรองเป้าหมายจาก SBTi แล้ว ทำให้เกิดกรณีตัวอย่าง	บริษัทประกันภัยไทยส่วนใหญ่ยังไม่ตั้งเป้าหมาย Net Zero ในระดับพอร์ตการลงทุนและกิจกรรมการรับประกันภัยและยังไม่มียุทธศาสตร์ที่รองรับการปล่อยเป้าหมายจาก SBTi; การวัดและติดตาม Scope 3 ยังมีความซับซ้อนและขาดข้อมูล	ต่ำถึงปานกลาง – อยู่ในช่วงเริ่มต้นของการเรียนรู้แต่เริ่มมีแรงขับเคลื่อนจากภาครัฐและ คปภ. ในการกระตุ้นให้ตั้งเป้าหมายและรายงานด้านนี้

ตารางที่ 3 สรุประดับความพร้อมของธุรกิจประเทศไทยต่อ IFRS S1 และ IFRS S2 และ SBTi (ต่อ)

บทความพร้อม	จุดแข็งในปัจจุบัน	ความท้าทาย	ระดับความพร้อมโดยรวม
4. ธรรมชาติและโครงสร้างองค์กร (ESG Governance)	บริษัทประเทศไทยบางแห่งได้กำหนดบทบาทด้าน ESG ผ่านโครงสร้างคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่มีอยู่เดิม มีนโยบาย ESG และจรรยาบรรณธุรกิจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น; คปภ. สนับสนุนผ่านการออกแนวทางกำกับดูแล ESG และสร้างเวทีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับแนวทาง Multi-Regulatory Approach	วัฒนธรรมองค์กรและการผูกตัวชี้วัด ESG เข้ากับ KPI หรือค่าตอบแทนผู้บริหารยังไม่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบในทุกบริษัท การนำความเสี่ยงด้านภูมิอากาศ (climate risk) เข้าสู่กระบวนการประเมินระดับบอร์ดยังไม่สม่ำเสมอและจริงจังมากพอในบางองค์กร	ปานกลาง – มีโครงสร้างที่กำหนดไว้ที่ดีแล้วแต่การปลูกฝังลงในวัฒนธรรมองค์กรและกระบวนการตัดสินใจยังต้องใช้เวลา
5. โครงสร้างข้อมูลและระบบสารสนเทศ (Data & IT Systems)	บริษัทเริ่มลงทุนในระบบวัดคาร์บอนและบริหารจัดการข้อมูล GHG เช่น จัดทำ GHG inventory, สร้าง data lake และใช้ที่ปรึกษาภายนอก ช่วยประเมินความเสี่ยงภูมิอากาศบางแห่งเริ่มทำ ESG data gap analysis เพื่อหาช่องว่างของข้อมูล	ข้อมูล Scope 3 ยังมีข้อจำกัด ต้องพัฒนาระบบรวมศูนย์ข้อมูล ESG และระบบควบคุมภายในสำหรับข้อมูลความยั่งยืนให้ได้มาตรฐานเทียบเท่าข้อมูลการเงิน; ต้องลงทุนด้านระบบไอทีและการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลอีกมากเพื่อรองรับการรายงานตามมาตรฐานใหม่	ต่ำถึงปานกลาง – ต้องยกระดับระบบข้อมูลอีกมากเพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วนและเชื่อถือได้

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าธุรกิจประกันภัยไทยไม่ได้เริ่มต้นจากศูนย์ในการปรับตัวด้านการรายงานความยั่งยืนแต่ก็ยังมีประเด็นที่ต้องยกระดับอีกมาก โดยเฉพาะในมิติด้านข้อมูล เป้าหมาย Net Zero และความสามารถในการจัดทำ Forward looking disclosures ตามที่ IFRS S2 กำหนด ขณะเดียวกันในด้านธรรมาภิบาลและระบบบริหารความเสี่ยงพบว่าบริษัทประกันภัยไทยมีโครงสร้างพื้นฐานที่ค่อนข้างดี เช่น การมีคณะกรรมการกำกับดูแล ESG, ระบบ ORSA/ERM ซึ่งถือเป็นจุดแข็งสำคัญที่สามารถต่อยอดเพื่อบูรณาการประเด็นความเสี่ยงภูมิอากาศและ ESG เข้ากับการดำเนินธุรกิจได้อย่างเป็นระบบในอนาคต

8. ความท้าทายในการปฏิบัติตามข้อกำหนดและโอกาสทางธุรกิจ

แม้การปรับใช้มาตรฐาน IFRS S1 และ IFRS S2 และการตั้งเป้าหมายตามแนวทาง SBTi จะเปิดโอกาสสำคัญให้ธุรกิจประกันภัยไทยยกระดับความโปร่งใสและความยั่งยืนแต่ก็มีความท้าทายหลักหลายประการที่ภาคธุรกิจจะต้องเผชิญและเตรียมความพร้อมรับมือดังนี้

8.1 ความพร้อมของข้อมูลและระบบสารสนเทศ การเก็บรวบรวมและจัดการข้อมูล ESG ที่ถูกต้องครบถ้วนถือเป็นหัวใจของการรายงานความยั่งยืน แต่สำหรับบริษัทประกันภัยไทยการเก็บข้อมูลโดยเฉพาะข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Scope 3) ยังต้องอาศัยเวลาและทรัพยากรในการพัฒนา ระบบไอทีและฐานข้อมูลภายในอาจต้องได้รับการลงทุนเพิ่มเติม เช่น การนำซอฟต์แวร์บริหารจัดการคาร์บอนและความยั่งยืนเข้ามาใช้ การสร้างสถาปัตยกรรมข้อมูล ESG ภายในองค์กรและการพัฒนาระบบควบคุมคุณภาพข้อมูลเพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลด้านความยั่งยืนที่รายงานมีความถูกต้องและตรวจสอบได้ และสามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลทางการเงินตามแนวคิด Connected Climate-Financial Reporting ที่ผนวกรวมข้อมูลทางการเงินเข้ากับข้อมูลด้านภูมิอากาศ (IFRS Foundation, 2023; TCFD, 2017; UNEP FI, 2022)

8.2 บุคลากรและความเชี่ยวชาญ บริษัทจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในสายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรายงาน ESG ไม่ว่าจะเป็นนักบัญชี ผู้จัดการความเสี่ยงหรือผู้ตรวจสอบบัญชี ให้มีทักษะและความรู้ด้าน ESG และการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพภูมิอากาศเพิ่มขึ้น เช่น ความรู้ในการทำ Climate Scenario Analysis การคำนวณ Carbon Footprint การกำหนดเป้าหมายและติดตามผลตามเกณฑ์ SBTi เป็นต้น ทั้งนี้การประยุกต์ใช้มาตรฐาน IFRS S1 และ IFRS S2 มีบริบทเฉพาะแตกต่างกันตามลักษณะของแต่ละอุตสาหกรรม งานด้านนี้นับว่าใหม่สำหรับหลายองค์กรและพบว่าผู้ปฏิบัติงานยังจำเป็นต้องเพิ่มพูนทักษะและความเข้าใจในมาตรฐาน IFRS S1 และ IFRS S2 อย่างมากเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงนี้ โดยเฉพาะในธุรกิจประกันภัยซึ่งมีความซับซ้อนเฉพาะตัว ทั้งด้านการบริหารความเสี่ยง การประเมินค่าสินไหมทดแทน การดำรงเงินกองทุนและการออกแบบผลิตภัณฑ์ประกัน การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเพียงพอถือเป็นอุปสรรคสำคัญที่บริษัทต้องเร่งแก้ไขโดยเฉพาะบุคลากรที่มีความรู้ด้าน ESG ควบคู่กับความเข้าใจธุรกิจประกันภัยผ่านทั้งการฝึกอบรมภายใน การส่งบุคลากรไปอบรมภายนอก ตลอดจนการสรรหาผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาเสริมทีม

8.3 ต้นทุนและภาระในการปฏิบัติตาม การจัดทำรายงานความยั่งยืนตามมาตรฐานสากลรวมถึงการตรวจสอบรับรองข้อมูล (assurance) ย่อมก่อให้เกิดต้นทุนและภาระในการดำเนินงานแก่บริษัทในระยะสั้น โดยเฉพาะในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนาระบบสารสนเทศ การรวบรวมและประมวลผลข้อมูล ESG และการจัดทำกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศ ซึ่งสะท้อนถึงความซับซ้อนและความต้องการขีดความสามารถเชิงสถาบันที่เพิ่มขึ้นจากการนำ climate-related disclosure และ scenario analysis มาใช้ในกระบวนการตัดสินใจทางการเงิน (UNEP FI, 2025; PwC Thailand, 2025) ภาระดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อบริษัทประกันภัยขนาดกลางและขนาดเล็กมากกว่าบริษัทขนาดใหญ่ที่มีทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานพร้อมกว่า ด้วยเหตุนี้ภาครัฐและตลาดทุนจึงควรพิจารณามาตรการสนับสนุนในช่วง

เปลี่ยนผ่าน เช่น การผ่อนปรนเกณฑ์บางประการในระยะแรกของการบังคับใช้ การจัดโครงการฝึกอบรมหรือการให้คำปรึกษาเชิงเทคนิคแก่บริษัทที่ขาดความพร้อม เพื่อช่วยลดภาระและเอื้อให้การปรับตัวเป็นไปอย่างราบรื่น ในบริบทของประเทศไทย สำนักงาน ก.ล.ต. ได้กำหนดแนวทางผ่อนปรนในระยะเริ่มต้น โดยเปิดโอกาสให้บริษัทจดทะเบียนสามารถทยอยพัฒนาการเปิดเผยข้อมูล Scope 3 ภายในระยะเวลาผ่อนผันสูงสุดถึง 5 ปี ซึ่งสะท้อนถึงการตระหนักถึงข้อจำกัดด้านทรัพยากรของภาคธุรกิจในช่วงเปลี่ยนผ่าน (SEC Thailand, 2025, November 28) ทั้งนี้แนวทางการปรับตัวดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเสนอเชิงปฏิบัติที่เน้นให้องค์กรเริ่มนำ climate scenario analysis มาใช้ตั้งแต่ระยะแรกและพัฒนาความสามารถอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการเรียนรู้และปรับปรุงแบบเป็นขั้นตอน เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงผลของสถานการณ์สภาพภูมิอากาศกับผลกระทบทางการเงินและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Oliver Wyman, 2023; UNEP FI, 2025) ในขณะเดียวกันหากบริษัทสามารถพัฒนารอบการประเมินความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศและ ESG ให้มีความละเอียดและเชื่อมโยงผลการวิเคราะห์เข้ากับผลกระทบทางการเงินได้อย่างเป็นรูปธรรม ความสามารถดังกล่าวอาจต่อยอดเป็นโอกาสทางธุรกิจในระยะยาว เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ประกันภัยเพื่อสนับสนุนการปรับตัวและการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ การกำหนดเบี้ยประกันที่สะท้อนระดับความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศและการให้บริการบริหารความเสี่ยงแก่ลูกค้าองค์กร

8.4 การประสานงานระหว่างหน่วยงานกำกับ การรายงานความยั่งยืนตามมาตรฐานสากลเป็นประเด็นที่ครอบคลุมหลายภาคส่วน ทั้งตลาดทุน ภาคการเงิน ภาคอุตสาหกรรม และหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม หากหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกำหนดกรอบนโยบายหรือข้อกำหนดที่ไม่สอดคล้องกันอาจก่อให้เกิดภาระการปฏิบัติตามที่ซ้ำซ้อนหรือสร้างช่องว่างในการกำกับดูแล ดังนั้นการประสานงานเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยและหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม จึงมีความจำเป็นเพื่อให้การกำกับดูแลมีทิศทางเดียวกันและเอื้อต่อการปฏิบัติตามของภาคธุรกิจ ในบริบทของภาคประกันภัยสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยได้ริเริ่มแนวทางการกำกับดูแลแบบบูรณาการผ่านการประสานความร่วมมือระหว่างผู้กำกับหลายภาคส่วน (multi-regulatory approach) และเสนอ 5 มาตรการหลักเพื่อสนับสนุนการปรับตัวของภาคประกันภัยไทยต่อความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (OIC, 2025, August 4) แนวทางดังกล่าวสะท้อนบทบาทของภาครัฐในการกำกับดูแลเชิงรุก ควบคู่กับการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ภาคธุรกิจสามารถรับมือกับความท้าทายด้านความยั่งยืนและเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตามมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลด้านสภาพภูมิอากาศที่มีความซับซ้อนมากขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.5 โอกาสทางธุรกิจจากการบริหารความเสี่ยงที่ดี การปรับตัวเชิงรุกเพื่อรองรับมาตรฐานความยั่งยืนสามารถสร้างโอกาสเชิงกลยุทธ์ให้แก่บริษัทประกันภัยได้เช่นกัน หากองค์กรมีมุมมองว่าการบริหารความเสี่ยงด้านภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพไม่ใช่เพียงข้อกำหนดเชิงภาระแต่คือโอกาสในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ในการพัฒนาขีดความสามารถใหม่ ๆ และสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ช่วยขับเคลื่อนการลงทุนลดคาร์บอนในภาคส่วนต่าง ๆ การผสมผสานความเชี่ยวชาญด้านการประเมินความเสี่ยงเข้ากับมุมมองระยะยาวเชิงรุกด้านภูมิอากาศจะช่วยเสริมความแข็งแกร่งทางการเงินให้แก่บริษัทประกันภัยเองในระยะยาว

9. สรุปผลการวิเคราะห์และข้อเสนอเชิงนโยบาย

บทความนี้เสนอข้อมูลเชิงแนวคิดและเชิงวิเคราะห์ในการบูรณาการมาตรฐาน IFRS S1 และ IFRS S2 เข้ากับกรอบ Science Based Targets initiative (SBTi) มีศักยภาพในการยกระดับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนในธุรกิจประกันภัยไทยอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในมิติของความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และความสามารถในการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างประเทศ โดย IFRS S1 และ IFRS S2 ทำหน้าที่เป็นกรอบสถาบันที่กำหนดโครงสร้างและขอบเขตของข้อมูลความยั่งยืนที่มีนัยสำคัญทางการเงิน ขณะที่ SBTi ทำหน้าที่เป็นกลไกเชิงเทคนิคที่ช่วยเชื่อมโยงการตั้งเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศเข้ากับหลักฐานเชิงวิทยาศาสตร์และการวัดผลเชิงปริมาณ ซึ่งเอื้อต่อการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้าน Metrics & Targets และการเปิดเผยข้อมูลเชิงคาดการณ์ล่วงหน้าตาม IFRS S2 อย่างเป็นระบบ

ผลการวิเคราะห์สะท้อนรูปแบบการปรับตัวของธุรกิจประกันภัยไทยที่สามารถอธิบายได้อย่างสอดคล้องกับกรอบทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย ทฤษฎีความชอบธรรมและทฤษฎีเชิงสถาบัน กล่าวคือความคาดหวังของนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียด้านการเงินทำให้องค์กรต้องยกระดับความโปร่งใสของข้อมูลความเสี่ยงด้านภูมิอากาศ ในขณะที่เดียวกันแรงกดดันจากมาตรฐานสากลและแนวทางกำกับดูแลภายในประเทศได้ทำหน้าที่เป็นแรงผลักดันเชิงสถาบันที่เร่งให้องค์กรเริ่มปรับโครงสร้างธรรมาภิบาล ระบบข้อมูลและกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านภูมิอากาศเพื่อรักษาความชอบธรรมในการดำเนินธุรกิจและความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินความพร้อมตามกรอบ 5 มิติชี้ให้เห็นว่าการปรับตัวดังกล่าวยังคงมีลักษณะไม่สมดุลโดยความก้าวหน้าในมิติด้านธรรมาภิบาลและโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงมีความชัดเจนมากกว่ามิติด้านข้อมูล การตั้งเป้าหมายเชิงคาดการณ์และการบูรณาการผลกระทบทางการเงินจากความเสี่ยงภูมิอากาศ ประเด็นท้าทายเชิงโครงสร้างที่สำคัญยังคงอยู่ที่ความครบถ้วนและความน่าเชื่อถือของข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะ Scope 3 ที่เกี่ยวข้องกับพอร์ตการลงทุน ความพร้อมของระบบสารสนเทศในการเชื่อมโยงข้อมูลความยั่งยืนเข้ากับงบการเงินและศักยภาพของบุคลากรในการจัดทำวิเคราะห์สถานการณ์ภูมิอากาศ (climate scenario analysis) และการแปลผลเชิงเทคนิคให้สะท้อนเป็นผลกระทบทางการเงินต่อการรับประกันภัย การลงทุน เงินกองทุนและความสามารถในการชำระค่าสินไหมทดแทน ซึ่งเป็นหัวใจของการเปิดเผยข้อมูลเชิงคาดการณ์ล่วงหน้าตามกรอบ IFRS S2

ในเชิงนโยบายพบว่าการยกระดับความพร้อมของธุรกิจประกันภัยไทยควรดำเนินไปในลักษณะของการเปลี่ยนผ่านเชิงระบบ (systemic transition) มากกว่าการปฏิบัติตามข้อกำหนดเชิงเทคนิคเป็นรายประเด็น โดยภาครัฐและหน่วยงานกำกับควรมีบทบาทในการพัฒนามาตรฐานข้อมูลกลางและโครงสร้างพื้นฐานด้าน ESG ในระดับอุตสาหกรรม การลงทุนในทุนมนุษย์ด้าน ESG และ Climate Finance และสนับสนุนการออกแบบมาตรการกำกับเชิงค่อยเป็นค่อยไป เช่น phased-in adoption และ transition reliefs ควบคู่กับแรงจูงใจเชิงบวกเพื่อเร่งการเรียนรู้และการปรับตัวขององค์กรในระยะยาว การบูรณาการกรอบการรายงานความยั่งยืนสากลอย่างมีประสิทธิภาพไม่เพียงช่วยลดความเสี่ยงเชิงระบบของภาคประกันภัยไทย หากยังเปิดโอกาสให้ธุรกิจสามารถยกระดับบทบาทจากผู้รับความเสี่ยงไปสู่ผู้ขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและการเข้าถึงเงินทุนในเวทีโลกอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

- AIA Group (2023a). *AIA Climate Transition Plan 2023*. Retrieved from: <https://www.aia.com/en/esg/net-zero>
- AIA Group. (2023b). *AIA Group ESG Report 2023*. Retrieved from: <https://www.aia.com>
- Bechtold, S. M., Saravade, V., Kaiser, C., Elgie, S., & McCarney, G. (2025). Synthesizing emerging best practices for forward-looking corporate climate-related disclosure: Implications for Canada. *Canadian Public Policy*, 51(S2), 64–92. <https://doi.org/10.3138/cpp.2025-018>
- Carrión, E., Larrinaga, C., & Rigling Gallagher, D. (2025). Carbon accounting for the translation of net-zero targets into business operations. *The British Accounting Review*, 57(2), <https://doi.org/10.1016/j.bar.2024.101456>
- Eccles, R. G., Ioannou, I., & Serafeim, G. (2014). The impact of corporate sustainability on organizational processes and performance. *Management Science*, 60(11), 2835–2857.
- Ernst & Young. (2025). *Applying IFRS: Introduction to IFRS S1 and IFRS S2* (Updated June 2025). Retrieved from: <https://www.ey.com/content/dam/ey-unified-site/ey-com/en-gl/technical/ifrs-technical-resources/documents/ey-gl-applying-ifrs-introduction-to-ifrs-s1-s2-updated-06-2025.pdf>
- Freeman, R. E. (1984). *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Boston, MA: Pitman.
- Friede, G., Busch, T., & Bassen, A. (2015). ESG and financial performance: Aggregated evidence from more than 2000 empirical studies. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 5(4), 210–233.
- IFRS Foundation. (2023). *IFRS S1: General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information; IFRS S2: Climate-related Disclosures*. London: International Financial Reporting Standards Foundation.
- International Organization of Securities Commissions [IOSCO]. (2023). *IOSCO endorses the ISSB's IFRS S1 and IFRS S2 sustainability disclosure standards*. Retrieved from: <https://www.iosco.org/news/pdf/IOSCONEW5703.pdf>
- Khan, M., Serafeim, G., & Yoon, A. (2016). Corporate sustainability: First evidence on materiality. *The Accounting Review*, 91(6), 1697–1724.
- Minor International Public Company Limited (MINOR). (2024). *Minor International Sustainability Report 2024*. Retrieved from: <https://www.minor.com/storage/download/sustainability-reports/2024/mint-sd-en.pdf>
- Muang Thai Insurance Public Company Limited. (2025, December 19). *Muang Thai Insurance receives the highest “AAA” sustainability rating from the SET ESG Ratings 2025*. Muang Thai Insurance. Retrieved from: <https://www.muangthaiinsurance.com/th/news/news/19-dec-2025>
- Muang Thai Life Assurance Public Company Limited. (2025, September 29). *MTL registers its “Carbon Footprint of Organization (CFO)” with TGO for the third consecutive year*. Retrieved from: <https://www.muangthai.co.th/en/about-mtl/projects/cfo2025>
- MSIG Insurance (Thailand) Public Company Limited. (2023, September 8). *MSIG Thailand wins 2022 award for outstanding non-life insurance company with sustainable development*. Retrieved from: <https://www.msig-thai.com/en/news/msig-thailand-won-2022-award-outstanding-non-life-insurance-company-sustainable-development>

- Office of Insurance Commission [OIC], Thailand. (2025, August 4). *OIC drives Thailand's insurance sector toward environmental sustainability through five key measures* [Press release]. Retrieved from: <https://www.tiba.or.th/>
- Office of Insurance Commission [OIC], Thailand. (2025). *Guidelines on minimum standards for environmental, social, and governance (ESG) policy frameworks of insurance companies*. Retrieved from: <http://www.oic.or.th/>
- Office of the Securities and Exchange Commission (SEC), Thailand. (2024, September 22). *Draft notification and consultation paper on enhancing sustainability disclosure requirements in accordance with the International Sustainability Standards Board (ISSB) Standards for listed companies in Thailand (Public consultation document)*. Retrieved from: <https://www.sec.or.th/th>
- Office of the Securities and Exchange Commission (SEC), Thailand. (2024, November 28). *IFRS Sustainability Standards capacity building (Supported by the Asian Development Bank)*. Retrieved from: <https://www.sec.or.th/TH/Documents/LawsandRegulations/IFRS-Sustainability-Standards-Capacity-Building.pdf>
- Office of the Securities and Exchange Commission (SEC), Thailand. (2025, November 28). *SEC revises principles related to sustainability disclosures in accordance with ISSB Standards*. Retrieved from: https://www.sec.or.th/TH/Pages/News_Detail.aspx?SECID=1227
- Office of the Securities and Exchange Commission (SEC), Thailand. (2025, December 2). *SEC signs a memorandum of understanding with the Federation of Accounting Professions to enhance the quality and international comparability of sustainability disclosures* [Press release]. Retrieved from: https://www.sec.or.th/TH/Pages/News_Detail.aspx?SECID=12284
- Oliver Wyman. (2023). *Embarking on climate change scenario analysis*. Retrieved from: <https://www.oliverwyman.com/our-expertise/insights/2023/may/embarking-on-climate-change-scenario-analysis.html>
- PwC Thailand. (2025, July 17). *Decoding Thailand's transition to international ESG standards (Spotlight Podcast Transcript)*. Bangkok: PwC Thailand.
- SCBX Public Company Limited. (2024). *SCBX Sustainability Disclosure and Climate Target Update 2024*. Bangkok: SCBX PCL.
- Science Based Targets initiative & Ernst & Young (EY). (2023). *Landscape analysis: Measurement, reporting and verification (MRV) of science-based targets*. Science Based Targets initiative. Retrieved from: <https://files.sciencebasedtargets.org/production/files/SBTi-EY-Landscape-Analysis-of-Measurement-and-Reporting-of-Science-Based-Targets.pdf>
- Science Based Targets initiative (SBTi). (2023, December 14). *Insurance Underwriting Industry Brief – Towards a Net-Zero Insurance Standard* [Press release]. New York: SBTi.
- Science Based Targets initiative (SBTi). (2023). *SBTi Standards and guidance*. Retrieved from: <https://sciencebasedtargets.org/standards-and-guidance>
- Science Based Targets initiative. (2025a). *SBTi Trend Tracker 2025*. New York: SBTi. Retrieved from: <https://files.sciencebasedtargets.org/production/files/SBTi-Trend-Tracker-2025.pdf>

การบูรณาการมาตรฐานการรายงานทางการเงินเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน IFRS S1 และ IFRS S2 และกรอบการตั้งเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศตามหลักวิทยาศาสตร์ (Science Based Targets initiative: SBTi) ในภาคธุรกิจประเทศไทย

- Science Based Targets initiative. (2025b). *9 in 10 companies say science-based targets deliver positive business impact*. New York: SBTi. Retrieved from: <https://sciencebasedtargets.org/news/9-in-10-companies-say-science-based-targets-deliver-positive-business-impact>
- Science Based Targets initiative. (2025c). *Financial Institutions Net-Zero Standard*. New York: SBTi. Retrieved from: <https://files.sciencebasedtargets.org/production/files/Financial-Institutions-Net-Zero-Standard.pdf>
- Science Based Targets initiative. (2025d). *Target Dashboard (Data Set)*. New York: SBTi. Retrieved from <https://sciencebasedtargets.org/target-dashboard>
- Setthasakko, W. (2024, April 18). *Clarifying key issues on sustainability disclosure reporting under IFRS S1, IFRS S2, and ESRS (Part 2)*. SET Link. Retrieved from: <https://www.setlink.set.or.th/th/education/article/74-ifrs-s1-ifrs-s2-esrs-part2>
- Siam Cement Group (SCG). (2023). *SCG Sustainability Report 2023*. Bangkok: SCG Public Company Limited.
- Suchman, M. C. (1995). Managing legitimacy: Strategic and institutional approaches. *Academy of Management Review*, 20(3), 571–610.
- Task Force on Climate-related Financial Disclosures [TCFD]. (2017). *Final report: Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures*. Retrieved from: <https://www.fsb-tcfd.org/publications/final-recommendations-report/>
- Thai Beverage Public Company Limited. (2023). *ThaiBev Sustainability Report 2023*. Retrieved from: <https://thaibev.listedcompany.com/misc/SR/20240109-thaibev-sr2023-en.pdf>
- Thai Life Insurance. (2024). *Sustainability Strategy*. Retrieved from <https://investor.thaiflife.com/>
- Thai Union Group Public Company Limited. (2023). *Thai Union Sustainability Report 2023*. Retrieved from: <https://www.thaiunion.com/files/download/sustainability/sd-report-2023-en.pdf>
- Thailand Federation Accounting Professions [TFAC]. (2025, December 17). *TFAC and the Securities and Exchange Commission sign an MoU to elevate sustainability disclosure practices of Thai companies to international standards*. TFAC. Retrieved from: <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/184159>
- United Nations Environment Programme Finance Initiative [UNEP FI]. (2022). *The Climate Risk Tool Landscape: 2022 supplement*. Retrieved from <https://www.unepfi.org/wordpress/wp-content/uploads/2022/03/The-Climate-Risk-Tool-Landscape-2022-supplement.pdf>
- United Nations Environment Programme Finance Initiative [UNEP FI]. (2025). *A practical guide to 1.5°C scenarios for financial users*. Retrieved from: <https://www.unepfi.org/themes/climate-change/a-practical-guide-to-1-5c-scenarios-for-financial-users/>
- Whelan, T., Atz, U., Van Holt, T., & Clark, C. (2021). *ESG and financial performance*. NYU Stern Center for Sustainable Business.